

- прогалини в законодавстві, пов'язані з відсутністю регулювання взаємодії різних державних структур в наданні допомоги та підтримки ВПО, що веде до їх тривалої затримки;
- обмежене фінансування, оскільки існуючі законодавчі норми не підкріплюються достатнім фінансуванням, що призводить на практиці до обмеження доступності та якості послуг для ВПО;
- інформаційні бар'єри, адже ВПО часто не обізнані про доступні їм права та послуги, що ускладнює їх використання.

Тому пріоритетними завданнями державної соціально-гуманітарної політики України на сучасному етапі мають стати розв'язання проблем житлового забезпечення внутрішньо переміщених осіб, підвищення ефективності функціонування місцевих рад для наповнення банків житла та раціональне використання комунального, соціального і службового житла (Мельничук Д., 2023).

Соціальна підтримка внутрішньо переміщених людей повинна спрямовуватися на подолання залежності від гуманітарної допомоги, відновлення трудового потенціалу, відновлення соціально-культурних та суспільних зав'язків (Семигіна Т. та ін, 2015). Орієнтація на ці пріоритети вимагає вдосконалення законодавчого регулювання надання допомоги та підтримки ВПО, які на сьогодні є однією з вразливих груп населення України.

Список використаних джерел:

1. Бутирський, А., & Резнікова, В. (2021). *Внутрішня вимушена міграція в Україні: Правові аспекти*.
2. Більовський, О.А. (2015). *Особливості механізму надання державної житлової допомоги внутрішньо переміщеним особам в Україні*.
3. Верховна Рада України. (2014). *Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"*.
4. Семигіна, Т.В., Гусак, Н.Є., & Трухан, С.О. (2015). *Соціальна підтримка внутрішньо переміщених осіб*.
5. Мельничук, Д., & Войналович, І. (2023). *Сучасні виклики та пріоритети соціально-гуманітарної політики України*.

Кабаченко Н.В., кандидат філософських наук,
доцентка кафедри «Школа соціальної роботи ім. В.І. Полтавця»,
Національний університет «Києво-Могилянська Академія»
kabachenko@ukma.edu.ua

ЄВРОПЕЙСЬКА ПРОГРАМА «СПОЧАТКУ ЖИТЛО» (Housing First)

Як свідчать статистичні дані, останніми роками кількість бездомних людей в країнах Європи зростає. Катастрофічний ріст бездомності властивий і для України, основною

причиною якого є воєнні дії та масові руйнування житлового фонду країни. Сьогодні в наукових колах та і в уряді про феномен бездомності практично не йде мова, в центрі дискурсу перебуває проблема внутрішньо переміщених осіб, надання їм тимчасового прихистку та житла, але більш глобальна проблема стосується того, що більшість з них є бездомними людьми, які сьогодні перебувають в притулках та тимчасовому житлі. Тому досвід європейських країн та підходи до підтримки бездомних осіб є критично важливим для нашої країни, з точки зору розробки стратегії та відповідних програм подолання бездомності в повоєнній країні.

Програма «Спочатку житло», що впроваджується досить успішно протягом тривалого часу, може бути прикладом належного вирішення проблеми.

Ця програма та її методологія була розроблена Dr. Sam Tsemberis та громадською організацією, яку він створив у 1992 році Pathways to Housing (США). Сьогодні основні підходи цієї програми також активно використовуються у більшості країн Європи задля зменшення кількості бездомних та надання їм підтримки.

В основі програми «Спочатку житло» лежить модель інтенсивної підтримки, яка фокусується на тому, щоб дозволити бездомним людям зі складними та комплексними потребами жити в їх власному незалежному житлі та мати контроль щодо підтримки, яку вони отримують (Pleace N., Baptista I. and Knutagård M., 2019).

Згідно з цією моделлю необхідно спочатку надати людині стабільне житло, як перший етап втручання, доповнюючи його необхідними послугами, що адресуються причинам бездомності та націлені на допомогу бездомним людям відновити їх життя. Основними принципами, які покладені в основу програми, є (Pleace N., 2016):

- житло – це право людини;
- вибір і контроль для отримувачів послуг;
- орієнтація на відновлення;
- зменшення шкоди;
- активне залучення без примушення;
- особистісно орієнтоване планування;
- гнучка підтримка так довго, як це необхідно.

Такі країни, як Фінляндія та Данія розглядають цю програму, як основний напрямок надання підтримки бездомним людям. Завдяки його використанню рівень бездомності в Фінляндії вдалося скоротити з 20000 до 4 000 осіб за десять років (3).

Інші країни лише починають розвивати подібні програми. Щоб підтримати їх зусилля та створити можливість для обміну досвідом й проведення досліджень, Європейська федерація національних організацій, які працюють з бездомними людьми (FENTSA), та Фундація (Y-

Foundation (Finland) створили Європейський Хаб «Спочатку житло» (4), що об'єднує 45 організацій з різних країн Європи і має на меті подолання бездомності та запобігання її виникненню.

Список використаних джерел:

1. Pleace N., Baptista I. and Knutagård M. (2019) HOUSING FIRST IN EUROPE: An Overview of Implementation, Strategy and Fidelity. https://www.homelesshub.ca/sites/default/files/attachments/2019-10-10-HFinEurope_Full-Report2019_final.pdf
2. Pleace N. (2016) Housing First Guide Europe https://www.feantsa.org/download/hfg_full_digital1907983494259831639.pdf
3. <https://invisiblepeople.tv/finland-solved-homelessness-heres-how-spoiler-its-more-than-housing-first/>
4. The Housing First Europe Hub: European Platform which aims to further develop and promote Housing First in Europe. <https://housingfirsteurope.eu/>

Кальницька К.О., кандидат психологічних наук,
доцентка кафедри «Школа соціальної роботи ім. В.І. Полтавця»,
Національний університет «Києво-Могилянська Академія»
k.kalnytska@ukma.edu.ua

Цельєва М.О., студентка БП-4
кафедри «Школа соціальної роботи ім. В.І. Полтавця»,
Національний університет «Києво-Могилянська Академія»
mariia.tselieva@ukma.edu.ua

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ЯК ОСНОВА ПСИХОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ

Прагнення України до євроінтеграції стали однією з основних причин збройної агресії РФ проти України. Разом з тим, підписання і ратифікація Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом засвідчили відданість українців демократичним європейським цінностям і взяття на себе зобов'язань враховувати питання рівності між чоловіками і жінками при розробці та впровадженні законів, постанов, адміністративних положень, політики і заходів (Угода про Асоціацію, 2014; Закон України, 2014).

Європейська Комісія ще у 2004 р. зазначила, що *гендерна рівність* означає право усіх людей на свободу розвитку особистих здібностей та свободу вибору без обмежень, пов'язаних із жорстко закріпленими гендерними ролями. Тобто різна поведінка, прагнення та потреби чоловіків і жінок враховуються, оцінюються й підтримуються рівноцінно. 5 березня 2020 року Європейська комісія затвердила Стратегію гендерної рівності 2020 – 2025 рр. Урядом України 12 серпня 2022 р. схвалено Державну стратегію забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року (Державна стратегія, 2022; Гендерна рівність, 2020).